

Το «ΟΧΙ» του Αντρέα το 1995 (στο Διευθυντήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Σκοπιανό)

του Γιάννη Μακρή

Φέτος γιορτάστηκαν τα 100 χρόνια από τη γέννηση του Ανδρέα Παπανδρέου όχι μόνο από τους οπαδούς του ΠΑΣΟΚ, αλλά και από άτομα και κόμματα από όλο το πολιτικό φάσμα. Από άτομα που προσπαθούν ανεπιτυχώς να τον μιμηθούν, επιθυμώντας να ...ληπληθίσουν την πολιτική κληρονομιά του.

Στο μεταξύ ο θόρυβος από τη συμφωνία για τα Σκόπια δεν κόπασε, και είχαμε το πρώτο κρούσμα καταπιεσμένης ...μακεδονικής μειονότητας που ανέφερε προχτές το BBC. Λες και μας την είχαν στημένη. Ακόμα δεν στέγνωσε η μελάνη από τις υπογραφές των Τσίπρα-Ζάεφ και νάτος ο αλυτρωτισμός!!! Να τους χαιρόμαστε τους Βορειομακεδόνες γείτονές μας, οι οποίοι δεν έχουν ...αλυτρωτικές βλέψεις κι ούτε...είχαν ποτέ πριν κι ας είχαν γεμίσει τις πλατείες τους με αγάλματα του ...προγόνου τους Μεγάλου Αλεξάνδρου. Έτσι οι δυτικοί «φιλοι» μας πιέζουν την Ελλάδα να υπογράψει τη συμφωνία με τα Σκόπια, που φοβόμαστε ότι μας την έδωσαν γραπτή.

Κάτι όμως που δεν είναι πολύ γνωστό παρόμοιες πιέσεις ασκήθηκαν από τη Γερμανία, Γαλλία και Ισπανία στον πρωθυπουργό της Ελλάδας Ανδρέα Παπανδρέου το 1995 για την επίλυση του Σκοπιανού κατά τη διάρκεια της διήμερης Συνόδου Κορυφής των Ευρωπαίων ηγετών στις Κάννες.

«Τι είναι η Ενωμένη Ευρώπη; Ποιος την κυβερνά; Τι ρόλο παίζουμε πλέον εμείς, οι κυβερνήσεις, οι εθνικές κυβερνήσεις; Βρίσκω ότι πάμε σε ένα είδος συρρίκνωσης της εθνικής δύναμης, αλλά όχι στο βαθμό μιας συλλογικής δημοκρατικής διαδικασίας. Στο βαθμό των κρίσεων και των συμφερόντων, το λέω ρητά. Δεν θέλω ν' αποκαλύψω ονόματα για το ποιοί μίλησαν και τι είπαν. Σας λέω όμως ότι εδώ υπάρχει σαφές σχέδιο για τη μηδενοποίηση των εθνικών κυβερνήσεων, οι οποίες δεν θα μπορούν να παίξουν δημοκρατικά αποτελεσματικό ρόλο, αλλά θα υποκείνται στις κατευθύνσεις που μας δίνει το Διευθυντήριο».

Αυτά είχε δηλώσει ο τότε πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου, κατά τη διάρκεια συνέντευξης τύπου που είχε παραχωρήσει στις Κάννες το 1995, μετά την ολοκλήρωση της διήμερης Συνόδου Κορυφής των Ευρωπαίων ηγετών.

«Είδα πράγματι το Διευθυντήριο να λειτουργεί», είχε πει προφητικά ο Ανδρέας Παπανδρέου, ο οποίος αφού προχώρησε στη διαπίστωση της «αλληλαγής των ισορροπιών στην Ευρώπη μετά την αποχώρηση του Φρανσουά Μιτεράν», προέβλεψε την πορεία «μιας Ευρώπης που θα είναι τύποις δημοκρατική, αλλά στην οποία οι αποφάσεις θα λαμβάνονται από την τριανδρία των μεγάλων».

Τότε, ο Ζακ Σιράκ και ο υπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας Κλίνγκελ, ζήτησαν την άρση του εμπάργκο κατά της ΠΓΔΜ, επισείοντας τον κίνδυνο αποσταθεροποίησης της χώρας αυτής.

Ο Α. Παπανδρέου αναφερόμενος στην τοποθέτηση του γάλλου Προέδρου Ζακ Σιράκ για το Σκοπιανό, την χαρακτήρισε «πρόκληση για την Ελλάδα» και τον ίδιο «προσωπικά». Ο τότε πρωθυπουργός απέρριψε την απαίτηση Σιράκ λέγοντας χαρακτηριστικά: «Μπράβο στην αλληλεγγύη τής ενωμένης Ευρώπης προς τα μέλη της! Δεν μπορείτε να ασκείτε πιέσεις στην Ελλάδα για τα εθνικά της θέματα, πρέπει να τις ασκήσετε εκεί που πρέπει, δηλαδή στα Σκόπια».

Αυτά επειδή ακούω μερικούς να λένε, χωρίς να υπάρχει αντίλογος, ότι ο κ. Τσίπρας τήρησε παλικαρία στάση και έλυσε ένα πρόβλημα που χρόνιζε. Αν παλικαρία στάση λέμε την υποταγή στα κελεύσματα των ισχυρών, τότε οι λέξεις έχουν χάσει το νόημά τους. Για να υποκύψεις δεν χρειάζεται παλικαρία.

Ο αείμνηστος Αντρέας δεν υπέκυψε και τους υπενθύμισε την κοινοτική αλληλεγγύη που έπρεπε να επιδείξουν, κι ας ήταν την εποχή εκείνη βαριά άρρωστος...

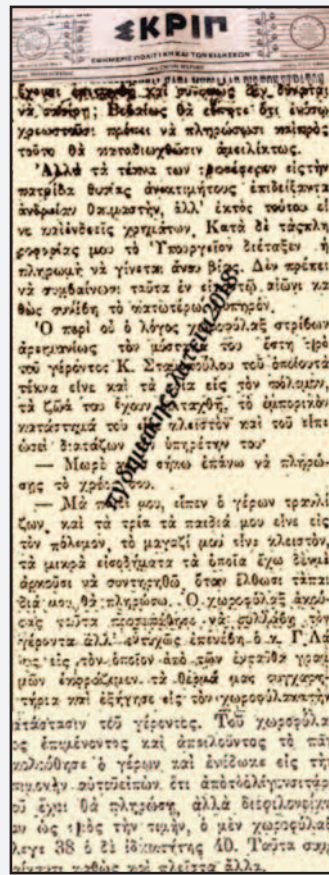
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΡΑΧΜΑΝΙΟΝ ΤΟΥ 1913

Γράφει ο Παν. Γεωρ. Δημάκης, Υπεύθυνος Ιστορικού Αρχείου Δήμου Αμφικλείας Ελατείας • Email: pgdimakis@gmail.com

Ενώ μαινεται ο πόλεμος, ενώ το άνωθρος της Νέας Ελλάδος, μάχεται και διώκει τους Οθωμανούς και Βουλγάρους, με τούς κρηνοβάτες Ευζώνους, να δρασκελούν βουνά και κάμπους, απελευθερώνοντας, τούς σκλάβους αδελφούς μας, μερικοί στα μετόπισθεν, ακολουθούν την πρακτική, τής απεχθούς και τυραννικής, εξουσίας και Διοίκησης, πού τόσο έβλαψε την εθνική ενότητα, σε ώρες κρίσιμες και καθοριστικές, διαιρώντας, τον κοινωνικό πυρήνα τής μικροκοινωνίας και αδιαφορώντας, για την Εθνική ομογενοποίηση, σε κρίσιμες στιγμές. Οι μικρές αυτές Ειδήσεις, πού γράφονται εν θερμώ και με πόνο ψυχής, από τόν συμπατριώτη μας ανταποκριτή, εν προκειμένω, τού ΣΚΡΙΠ τής 20ης Αυγούστου 1913, τήν ώρα και τήν στιγμή, τής εθνικής ομοψυχίας, έχουν τήν ιδιαίτερη σημασία τους, αφού καταγράφονται γεγονότα επί τόπου και αποτελούν μεν, μικρό μέρος, τής μεγάλης, εν εξελίξει σκηνής των εθνικών αγώνων, αλλά είναι και αμάχητες μαρτυρίες, τεκμήρια-ψηφίδες, απαραίτητες, για τήν σύνθεση, τής μεγάλης εικόνας, πού συνήθως, η γενική τρέχουσα Ιστορία παραλείπει.

Ο καλός ανταποκριτής, παρακολουθώντας από πρώτο χέρι, το σκηνικό καθημερινότητας, των αμάχων, πού είναι τα συνήθη, θύματα τής κακοδιοίκησης, σ ένα άξενο τοπίο εσωτερικού πολέμου, όπου οι γέροντες και η οικογένεια χωρίς ζώα, αφού ήσαν επιταγμένα, χωρίς σπόρο, αλλά και αδύναμοι, έπρεπε να δώσουν, τήν δική τους μάχη επιβίωσης, πολλές φορές σκληρή και ατελέσφορη. Αυτά περιγράφονται στήν ανταπόκριση αυτή, τού Πανταζόπουλου, από το Δραχμάνι, πού είναι και η εικόνα τής Ελληνικής υπαίθρου τότε. Παρατίθεται κατωτέρω, η ανταπόκριση αυτή, με λίγες διευκρινιστικές σημειώσεις και σχόλια. Φωτό 1 ΣΚΡΙΠ 20-8-1913

...Συλλήψεις απόρων ανθρώπων - Χωροφύλαξ επικεικνών τήν ανδρεία του, εις γέροντας - Έκτροπα πράγματα - Χωροφύλαξ σιτέμπορος, Δραχμάνιον Λοκρίδος (τού ανταποκριτού μας) : από τινός, η κωμόπολις μας τρομοκρατείται υφ' ενός ταμιακού εισπράκτορος και ενός χωροφύλακα, οι οποίοι συλλαμβάνουν, τους απόρους διακειμένους συμπολίτες μας, οι οποίοι στερούνται και αυτών, των αναγκαίων μέσων, όπως ζήσωση και, από τον γιακά πιάνοντας αυτούς, τούς πηγαίνουνσι όπως πληρώσωσι τα χρέη των, εις το Δημόσιον. Αυτούς τούς ανθρώπους, εις τούς οποίους, θέτουμε χείρα, πρέπει να σέβονται να τούς εγγίσωσι, διότι άλλων μεν τα τέκνα ηκρωτηριάσθησαν, εις τον πόλεμον, άλλων δε, κατέστησαν ανίκανα προς εργασία. Προς σάς απευθυνόμεθα κ. Ταμιά και κ. Διευθυντά τής Αστυνομίας, όπως θέσητε τέρμα εις τήν ανυπόφορον ταύτην κατάσταση, διότι καθώς γνωρίζετε, η επιστράτευσις έγινε, τον παρελθόντα Σεπτέμβριον και η σπορά γίνεται ενταύθα τους μήνες Οκτώβριον και Νοέμβριον. Τι χρέος λοιπόν να πληρώση, ένας άνθρωπος τού οποιού, τα τέκνα είναι εις τον πόλεμον, τα κτήνη του έχουν επιταχθή και συνεπώς, δεν δύναται να σπείρη; Θα ειπήτε βεβαίως ότι ενόσω χρεωστούσι, πρέπει να πληρώνωσι και προς τούτο, θα καταδιωχθώσιν αμειλίκτως. Αλλά τα τέκνα των, προσέφεραν, εις τήν

ΦΩΤΟ 1

πατριδα θυσίας ανεκτιμήτους, επιδείξοντα ανδρείαν θαυμαστήν. Εκτός τούτου, είναι ενδεείς χρημάτων. Κατά δε τας πληροφορίας μου, το Υπουργείον διέταξε η πληρωμή να γίνει άνευ βίας. Δεν πρέπει λοιπόν να συμβαίνωσι ταύτα εν εικοστώ αιώνη, καθώς το κατωτέρω λυπηρόν!

Ο περί ου ο λόγος χωροφύλαξ, στρίβων αρειμανίως τον μύστακά του, Φωτό 2, έστη προ τού γέροντος Κ. Σταμοπούλου,* τού οποίου και τα τρία τέκνα, είναι εις τον πόλεμον, τα ζώα του έχουν επιταχθή, το εμπορικό του κατάστημα είναι κλειστόν και, τού είπε, ωσει διατάζων τον υπηρέτην του :

-Μωρέ γέρο, σήκω επάνω μωρέ να πληρώσεις το χρέος σου!

-Μα, παιδί μου, είτε ο γέρον τραυλίζων, και τα τρία παιδιά μου είναι εις τον πόλεμον! Το μαγαζί μου είναι κλειστόν! Τα μικρά μου εισοδήματα δε με αρκούσι να συντηρηθώ! Όταν έλθωσι τα παιδιά μου, θα πληρώσω!

Ο χωροφύλαξ, ακούσας ταύτα προσεπάθησε να συλλάβη τον γέροντα, αλλ' ευτυχώς επενέβη ο κ. Γεωρ. Λαίος** - εις τον οποίον από των ενταύθα γραμμών εκφράζομεν τα θερμά μας συγχαρητήρια- και εξήγησε εις τον χωροφύλακα, τήν κατάσταση τού γέροντος. Τού χωροφύλακος επιμένοντος και

απειλούντος το πάν, ο γέρον, ενδώσας εις τήν επιμονήν αυτού τον ηκολούθησε, ειπών ότι από τα ολίγα που έχει, θα πληρώσει το χρέος του. Διεφιλονέκησαν όμως ως προς την τιμήν, ο μεν χωροφύλαξ λέγει 38, ο δε διοικητής 40. Ταύτα συμβαίνουνσι καθώς και πλείστα άλλα.

ΣΗΜ. Συντ. Τα ανωτέρω, απαντούν επαρκώς, στις αλλαγές επωνύμων, από τούς αγροτοποιμένες τής εποχής και τής ελλιπούς τηρήσεως, των καταγραφών στα Δημοτικά Δημοτολόγια, όπως πολλές φορές έχομεν, από των αναρτήσεων αυτών υποσημειώσει. Συναφώς παρατίθεται και σπάνια, σχετική Φωτο, πού ως αμάχητη, τεκμήριο εποχής, επιβεβαιώνει τήν αύρα, τής καθημερινότητάς, των χωρικών.

* Ο αναφερόμενος γέρον Κ. Σταμοπούλου, είναι γενάρχη, τής πολύκλαδης οικογένειας, τής Ελατείας, αγωνιστών τού 1821, πού κατείχε, το ανατολικό οικοδομικό τετράγωνο, τής Κάτω Πλατείας, έναντι τού παλαιού φρέατος και τού Πλατάνου. Εκεί ήταν η παμπάλαια οικία, με το ισόγειο κατάστημα, πού σήμερα έχει κατεδαφιστεί. Ίσως μερικοί, να το θυμούνται ακόμη, ως σπίτι τής "Κουφής".

** Ο Γεώργιος Λαίος, υπήρξε ιερέυς στήν Ελάτεια, αυτήν την εποχή (περισσότερα στο βιβλίο μου Λαϊκά Λιθανάγλυφα και Χειρών ποιήματα εν Ελατεία).

ΦΩΤΟ 2. Φωτογραφία του 1910 από την Ελάτεια. Η σκηνή από το κεντρικό καφενείο Φλωκατούλα επί τη ευκαιρία βαπτίσεως του 13ου τέκνου της οικογένειας Αυγερίου*. Ο απεσταλμένος του Βασιλιά με λαίμοδετη και φαθάκι, πλάι στον ευχετή πατέρα που κρατεί υπερήφανα το τυχερό του τέκνο, που υποτιθέεται ότι προστατεύεται πλέον από το καθεστώς. Περιστοιχίζεται από μία ομάδα χωρικών με καθημερινά φορέματα πλην της πρώτης μορφής του αστυνόμου της εποχής που φαίνεται να απολαμβάνει την αίσθηση της εξουσίας, χαλαρός στη καρέκλα προτάσσοντας το δεξί χέρι με τις δύο «σαρδέλες», ενώ με το αριστερό θωπεύει το υπογέγειό του. Στο βάθος αριστερά, ο καφετζής, προσέρχεται δρομαίος ίσως να προλάβει την σκηνή. Στο τραπέζι μπουκάλα με κρασί, μια σκηνή καφενείου στην επαρχιακή Ελλάδα του 1910 που ετοιμάζεται μετά την ήττα του 1897, να απογειωθεί στο πεπρωμένο της.